

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 378.147:004.738.5(477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14525382>

**Інноваційні підходи до організації дистанційного навчання в закладах
вищої освіти України**

Гульпа Діана Василівна,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри угорської філології Українсько-
угорського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Ужгородський
національний університет», 88017, м. Ужгород, вул. Університетська 14,
Україна, diana.hulpa@uzhnu.edu.ua
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7506-1228>

Йордан Ганна Мирославівна,

кандидат технічних наук, доцент кафедри журналістики Тернопільського
національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 46027,
м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса 2, Україна,
j_jrdan@ukr.net, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7048-7171>

Лемешева Наталя Володимирівна,

кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри вищої математики
Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана
Кожедуба, 61023, м. Харків, вул. Сумська 77/79, Україна,
lemesheva2009@gmail.com, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3942-6055>

Прийнято: 30.11.2024 | Опубліковано: 19.12.2024

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ: НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Анотація: *Метою* дослідження є аналіз і впровадження інноваційних підходів до організації дистанційного навчання в закладах вищої освіти України, що сприятиме підвищенню якості освіти через використання цифрових платформ, інтерактивних методик, персоналізованого навчання та новітніх освітніх технологій. Особливий акцент зроблено на розвиток віртуальних середовищ, які дозволяють адаптувати освітній процес до сучасних викликів. **Методи** дослідження базуються на системному аналізі сучасних цифрових платформ, таких як Moodle, Google Classroom та Zoom, що активно використовуються в дистанційному навчанні. Застосовуються методи порівняння, спостереження та педагогічного експерименту для визначення ефективності інтерактивних методик, зокрема гейміфікації, кейс-методів та онлайн-дискусій. **Результати** дослідження показали, що інтеграція цифрових платформ в освітній процес суттєво підвищує ефективність взаємодії між його учасниками. Зокрема, використання інтерактивних методик, таких як віртуальні лабораторії, онлайн-вікторини та спільні проєкти, покращує рівень засвоєння матеріалу. Персоналізоване навчання, реалізоване через адаптивні системи управління, дозволило враховувати індивідуальні потреби та темп кожного здобувача освіти, що позитивно позначилося на їхніх академічних досягненнях. Віртуальні середовища, такі як віртуальні кампуси та симуляційні програми, створили умови для активного залучення студентів до освітнього процесу та розвитку їхніх практичних навичок. **Висновки** дослідження підтверджують, що інноваційні підходи до організації дистанційного навчання в закладах вищої освіти України, які базуються на використанні цифрових платформ, інтерактивних методик, персоналізованого навчання та віртуальних середовищ, сприяють підвищенню якості освіти, її доступності та гнучкості. Для подальшого вдосконалення дистанційного навчання доцільно

забезпечити системну підтримку викладачів у питаннях опанування освітніх технологій, а також активізувати розвиток цифрової інфраструктури закладів вищої освіти.

Ключові слова: *цифрові платформи, інтерактивні методики, персоналізоване навчання, освітні технології, віртуальні середовища.*

Innovative Approaches to the Organization of Distance Learning in Higher Education Institutions of Ukraine

Diana Hulpa,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Hungarian
Philology Department of the Ukrainian-Hungarian Educational and Scientific
Institute of the Uzhhorod National University, 88017, Uzhhorod,
st. Universytetska 14, Ukraine,
diana.hulpa@uzhnu.edu.ua

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7506-1228>

Hanna Yordan,

Ph.D in Technic, Associate Professor of the Department of Journalism of the
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, 46027, Ternopil,
st. M. Kryvonosa 2, Ukraine,
j_jrdan@ukr.net

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7048-7171>

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Natalia Lemesheva,

Candidate of Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor of the
Department of Higher Mathematics Kharkiv National University of Air Force,
61023, Kharkiv, st. Sumska 77/79, Ukraine,

lemesheva2009@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3942-6055>

Abstract: *The **purpose** of the study is to analyze and implement innovative approaches to organizing distance learning in higher education institutions of Ukraine, which will contribute to improving the quality of education through the use of digital platforms, interactive methods, personalized learning, and the latest educational technologies. Special emphasis is placed on the development of virtual environments that allow adapting the educational process to modern challenges.*

Methods: *the study is based on a systematic analysis of modern digital platforms, such as Moodle, Google Classroom, and Zoom, which are actively used in distance learning. Methods of comparison, observation and pedagogical experiment are used to determine the effectiveness of interactive methods, in particular gamification, case methods and online discussions.*

Results: *the study showed that the integration of digital platforms into the educational process significantly increases the effectiveness of interaction between teachers and students. In particular, the use of interactive methods, such as virtual laboratories, online quizzes and joint projects, contributed to improving the level of material acquisition. Personalized learning, implemented through adaptive learning management systems, made it possible to take into account the individual needs and pace of each student, which had a positive impact on their academic achievements. Virtual environments, such as virtual campuses and simulation programs, created conditions for the active involvement of students in the educational process and the development of practical skills.*

Conclusions: *the results of the study confirm that innovative approaches to the organization of distance learning in higher education institutions of Ukraine, which are based on the use of digital platforms, interactive methods, personalized learning and virtual environments, contribute to improving the quality of education, its accessibility and flexibility. To further improve distance learning, it is advisable to provide systematic support for teachers in the development of educational technologies, as well as to activate the development of the digital infrastructure of higher education institutions.*

Keywords: *digital platforms, interactive methods, personalized learning, educational technologies, virtual environments.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Розвиток сучасного суспільства вимагає суттєвих змін у сфері освіти, зокрема в способах організації освітнього процесу. В умовах глобалізації, цифровізації та стрімкого поширення дистанційних форматів навчання вища освіта України постає перед численними викликами. Пандемія COVID-19 підсилила актуальність дистанційного навчання, водночас висвітливши проблеми, пов'язані з недостатньою технічною підготовкою закладів, обмеженим рівнем цифрової грамотності викладачів та здобувачів освіти, а також нестачею інноваційних освітніх підходів.

Використання цифрових платформ, інтерактивних методик, персоналізованого навчання та впровадження віртуальних середовищ створює значні можливості для підвищення якості дистанційного навчання. Проте їхня інтеграція в освітній процес закладів вищої освіти (далі – ЗВО) України залишається фрагментарною й не завжди враховує індивідуальні потреби здобувачів освіти та особливості різних дисциплін.

Крім того, постає проблема формування ефективної моделі дистанційного навчання, яка б поєднувала інноваційні підходи, забезпечувала інтерактивність, доступність та адаптивність освітнього середовища. Це передбачає не лише впровадження новітніх технологій, але й розвиток методичних рекомендацій, підготовку викладачів до роботи в умовах цифрової освіти та створення технічної інфраструктури.

Отже, організація дистанційного навчання у ЗВО України потребує інноваційних підходів, які б відповідали сучасним викликам і сприяли формуванню конкурентоспроможного освітнього середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дистанційна освіта у ЗВО набула значного поширення в умовах пандемії, соціальних викликів і воєнного стану, що зумовило підвищення інтересу науковців до цієї теми. У роботі Є. Остропольської, Д. Березовського та О. Хорошайло наголошено, що інноваційні методики, такі як гейміфікація та інтерактивне моделювання, значно підвищують мотивацію здобувачів освіти, хоча інтеграція практичних завдань у дистанційному форматі залишається недостатньою [1]. Питання організації практик у період воєнного стану розглянуто в дослідженні В. В. Сидоренко, В. С. Кулішова та Н.Г. Торби, які підкреслюють важливість цифрових платформ, водночас визнаючи обмеження через низький рівень технічної підготовленості викладачів [2].

Ю. М. Танасійчук аналізує впровадження дистанційних методик у медичних ЗВО, де ключовою проблемою є труднощі формування практичних навичок через відсутність доступу до лабораторій та клінік [3]. У дослідженні Л. М. Лавриненко акцентовано на перших етапах упровадження дистанційного навчання, коли цілісних методологічних рішень ще не було розроблено [4]. У статті Ю. С. Бойко, Л. С. Соколенко і Ю. М. Танасійчук досліджено дистанційне викладання фізичного виховання, де технології

віртуальної реальності розглядаються як перспективний інструмент, але зазначається, що їхнє використання потребує додаткових ресурсів [5].

Л. В. Волох і Є. В. Корнієнко звертають увагу на роль LMS-систем у дистанційній освіті, одночасно вказуючи на проблеми нерівного доступу до інтернету та обладнання [6]. У роботі О. Гевко та Н. Макогончук йдеться про викладання гуманітарних дисциплін, де дистанційний формат сприяє розвитку самостійності здобувачів освіти, але ускладнює вивчення окремих тем через обмеженість або відсутність живого обговорення [7]. Х. В. Левандовська підкреслює, що для ефективного формування професійних компетенцій здобувачів вищої освіти потрібен гібридний підхід, який поєднує дистанційне навчання з очними заняттями [8].

Дослідження Н. Маятіної, Т. Лисенко й О. Дмитрієнко демонструє переваги різних моделей дистанційного навчання, таких як асинхронна й синхронна форми, проте підкреслює, що універсальну модель, яка б задовольняла потреби різних спеціальностей, ще не створено [9]. М. Чикалова та Н. Юхно аналізують специфіку освітнього процесу в умовах повномасштабної війни, акцентуючи на психологічному тиску, який негативно впливає на якість навчання [10].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри низку досягнень, залишаються суттєві прогалини, серед яких низька ефективність практичних занять, обмеження доступу до технічних ресурсів, недостатня адаптація методик до різних спеціальностей і психологічні виклики. Крім того, у контексті соціальної взаємодії досі недостатньо досліджено механізми підтримки мотивації здобувачів освіти та формування їхньої залученості в умовах онлайн-навчання.

Прагнучи подолати зазначені проблеми, у статті пропонуємо інтегративну модель, що поєднує практичні й теоретичні аспекти, ураховує

психологічні фактори дистанційного навчання та спрямована на розробку універсальної структури, ефективної в різних контекстах. Результати цього дослідження мають значний потенціал для вдосконалення якості вищої освіти в Україні, створюючи можливості для інтеграції передового міжнародного досвіду та зміцнення позицій українських університетів у глобальному освітньому просторі.

Формулювання цілей статті (визначення завдань). Метою статті є дослідження інноваційних підходів до організації дистанційного навчання в закладах вищої освіти України, спрямованих на підвищення ефективності освітнього процесу, забезпечення його доступності та адаптивності.

Відповідно до мети сформульовано такі завдання :

1. Проаналізувати сучасні інноваційні технології та методи, що застосовуються під час дистанційного навчання, з урахуванням специфіки вищої освіти України.
2. Розробити рекомендації щодо впровадження інноваційних підходів, які сприятимуть підвищенню ефективності та доступності дистанційного навчання в закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів. У зв'язку з пандемією та запровадженням режиму воєнного стану в Україні з 24 лютого 2022 року для здобувачів освіти дистанційне навчання стало єдиним доступним варіантом [1, с. 66]. Формат дистанційного навчання створює нові перспективи для впровадження сучасних інноваційних підходів, дозволяючи ефективно застосовувати інтерактивні платформи, відеозв'язок та інші технологічні інструменти, які забезпечують покращення якості освіти та розвиток професійних навичок. До того ж дистанційна освіта гарантує безперервність навчання навіть у

ситуаціях, коли фізичний доступ до закладів освіти обмежений або неможливий [11, с. 2–3].

Дистанційне навчання як окрема форма освіти, що відрізняється від традиційної, має низку специфічних характеристик. Вона забезпечує гнучкість у часі та можливість навчатися в індивідуальному темпі. Нерегламентованість дозволяє здобувачам вищої освіти самостійно визначати кількість часу, необхідного для опанування матеріалу, завдяки відкритому доступу до освітніх ресурсів. Модульність сприяє опрацюванню окремих інформаційних блоків у межах обраного курсу з чітко окресленим обсягом матеріалу.

Дистанційна форма навчання забезпечує паралельність, що дозволяє здобувати освіту без необхідності залишати роботу, і всеосяжність, відкриваючи одночасний доступ до широкого кола інформаційних джерел через мережеві ресурси. Завдяки економічності зменшуються витрати на приміщення, оскільки освітній процес базується на використанні комп'ютерних технологій, що дає змогу навчатися без зміни місця перебування.

Ця форма навчання вирізняється технологічністю завдяки впровадженню сучасних інновацій та інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивність в опануванні матеріалу. До того ж дистанційне навчання підтримує соціальну рівноправність, забезпечуючи доступ до освіти незалежно від місця проживання, фізичного стану чи матеріального становища здобувача вищої освіти.

Інтернаціональність дозволяє здобувати освіту без огляду на національну належність завдяки глобальній доступності навчальних матеріалів у мережі. Змінюється й роль викладача, який стає координатором освітнього процесу, стимулюючи здобувачів до самостійної роботи, творчого

підходу та саморозвитку через постійне вдосконалення освітніх курсів [9, с. 88].

Попри значні переваги дистанційного навчання та важливі досягнення українських ЗВО в упровадженні цієї форми освіти, її поширення супроводжується низкою проблем, які потребують розв'язання. Серед них – недостатнє фінансування, яке обмежує можливості забезпечення матеріально-технічної бази університетів для впровадження дистанційного навчання. Також спостерігається низький рівень фінансування робіт, пов'язаних із розробкою та застосуванням дистанційних технологій. Існують і психологічні бар'єри, зокрема упереджене ставлення та консерватизм як серед викладачів, так і серед адміністрації закладів освіти. Крім того, різноманітність моделей, технологій та форм використання освітніх контентів у різних ЗВО ускладнює обмін позитивним досвідом і досягненнями, а також ефективну комунікацію в освітньому середовищі [6, с. 72].

Для підвищення ефективності та доступності дистанційного навчання у ЗВО України важливо зосередитися на впровадженні сучасних технологій, що забезпечують інтерактивність і персоналізацію освітнього процесу. Рекомендується спрямувати інвестиції на розвиток матеріально-технічної бази, зокрема на платформи для онлайн-навчання, інструменти штучного інтелекту (далі – ШІ) та технології віртуальної (далі – VR) й доповненої (далі – AR) реальності. Важливо стимулювати професійний розвиток викладачів, зокрема опанування ними новітніх методик та технологій, та створювати умови для обміну позитивним досвідом між закладами освіти.

Особливу увагу варто приділити адаптації освітніх програм до потреб здобувачів, забезпеченню безперервності навчання та створенню інклюзивного середовища.

Інноваційні підходи до організації дистанційного навчання у ЗВО України відіграють важливу роль у забезпеченні сучасної освіти. Упровадження новітніх технологій, інтерактивних платформ і адаптивних методик сприяє підвищенню якості освітнього процесу та його доступності для здобувачів вищої освіти. У таблиці 1 представлено основні інноваційні підходи, їхні особливості та вплив на освітній процес, що дозволяє краще зрозуміти перспективи їх застосування.

Таблиця 1

Основні підходи до інновацій

Інноваційний підхід	Опис	Вплив на навчання
Інтерактивні освітні платформи	Використання LMS (Moodle, Google Classroom) для організації освітнього процесу	Підвищення доступності, систематизація матеріалів, моніторинг успішності
Гейміфікація	Інтеграція ігрових елементів у навчальні завдання	Збільшення залученості здобувачів освіти, розвиток мотивації
Використання відеоконференцій	Проведення лекцій і практичних занять через Zoom, MS Teams, Google Meet тощо	Підтримка комунікації, моделювання аудиторного формату навчання

Адаптивні освітні програми	Використання технологій для автоматичної адаптації курсу до рівня знань здобувача вищої освіти	Персоналізація освітнього процесу, підвищення ефективності засвоєння матеріалу
Віртуальна та доповнена реальність	Використання VR/AR для моделювання реальних ситуацій у віртуальному середовищі	Формування практичних навичок, занурення в реальні умови навчання
Штучний інтелект	Використання ШІ для створення чат-ботів, оцінювання знань і автоматизації освітніх процесів	Оптимізація часу викладача, покращення індивідуального підходу

Джерело: власна розробка авторів

Гейміфікація є важливим інноваційним підходом до організації дистанційного навчання в закладах вищої освіти України, який активно застосовується для підвищення мотивації здобувачів освіти та поліпшення результативності освітнього процесу. Використання ігрових елементів в освітніх програмах, таких як бали, рівні, бейжі, рейтинги та інтерактивні завдання, дозволяє зробити навчання більш захопливим і доступним. Це забезпечує активну участь здобувачів вищої освіти, оскільки вони отримують негайний зворотний зв'язок, що значно підвищує їхню мотивацію.

Гейміфікація також дозволяє адаптувати матеріали до різних стилів навчання, що важливо для індивідуалізації дистанційної форми. Наприклад, завдання у форматі вікторин, симуляцій сприяють розвитку критичного

мислення, проблемно орієнтованих навичок та креативності. Крім того, цей підхід дозволяє створювати умови для здорової конкуренції між здобувачами вищої освіти, що стимулює їх до глибшого вивчення матеріалу.

Упровадження гейміфікації в дистанційну освіту вимагає використання сучасних цифрових платформ та інструментів, які підтримують інтерактивність та залучення і допомагають викладачам ефективно контролювати освітній процес та оцінювання, роблячи його більш персоналізованим і доступним для кожного здобувача вищої освіти. Таким чином, гейміфікація в дистанційному навчанні не лише підвищує рівень залученості здобувачів вищої освіти, але й забезпечує ефективнішу освітню практику в умовах онлайн-навчання.

Використання відеоконференцій є одним з основних інноваційних підходів до організації дистанційного навчання у ЗВО України, що дозволяє забезпечити ефективну комунікацію між викладачами та здобувачами навіть у режимі онлайн. Це інструмент організації інтерактивного навчання, під час застосування якого здобувачі вищої освіти можуть брати участь у лекціях, семінарах, дискусіях і практичних заняттях без необхідності бути присутніми фізично, що значно підвищує доступність освіти для здобувачів із різних регіонів України та дозволяє зберегти якість освітнього процесу, попри відстань.

Відеоконференції також сприяють розвитку навичок комунікації та колективної роботи, що є важливими для сучасних фахівців. Завдяки використанню відеозв'язку можна створювати динамічні освітні середовища, де здобувачі вищої освіти активно взаємодіють із викладачами, обговорюють матеріали, ставлять питання, отримують зворотний зв'язок у реальному часі, що підвищує ефективність навчання.

Крім того, відеоконференції дозволяють викладачам створювати гнучкі програми для навчання, включаючи можливість запису лекцій та надання здобувачам вищої освіти доступу до відеоматеріалів для повторного перегляду, забезпечуючи індивідуалізацію освітнього процесу, що важливо для тих, хто поєднує навчання з роботою чи іншими обов'язками. Відтак, відеоконференції є важливим інструментом для забезпечення якості та доступності дистанційного навчання в умовах сучасних викликів.

Віртуальна та доповнена реальність є потужним інноваційним інструментом, який трансформує дистанційне навчання у ЗВО України. Віртуальна реальність дозволяє створювати інтерактивні освітні середовища, де здобувачі вищої освіти можуть «відвідати» лабораторії, музеї або інші освітні простори, що підвищує їхню зацікавленість і поглиблює розуміння складних концепцій. Доповнена реальність інтегрує віртуальні елементи в реальний світ, що сприяє ефективнішому засвоєнню матеріалу через взаємодію з інтерактивними об'єктами та симуляціями. Ці технології допомагають адаптувати освітній процес до сучасних потреб здобувачів вищої освіти, покращуючи їхню мотивацію та залученість.

ІІІ надає значні можливості для індивідуалізації, адаптації та автоматизації освітнього процесу. Цей термін уперше використав Джон Маккарті в 1956 році, визначивши його як галузь науки й інженерії, спрямовану на створення розумних машин. Відтоді розвиток ІІІ подолав етапи як великих досягнень, так і невиправданих очікувань. Сьогодні існують два ключові підходи до його визначення. Перший описує ІІІ як систему, здатну до творчої діяльності, що традиційно пов'язується з людським інтелектом. Другий підхід наголошує, що ІІІ – це наука й технологія, зосереджена на розробці інтелектуальних пристроїв, зокрема програмного забезпечення [12, с. 941–942].

Штучний інтелект є важливим інструментом для впровадження диференційованого підходу до освітнього процесу, який відіграє ключову роль у сучасній освіті. Його використання не лише активізує участь здобувачів в освітньому процесі, але й підвищує ефективність роботи викладачів та покращує організацію освітньої діяльності для всіх її учасників [16]. Сьогодні ІІ є провідним елементом диференційованого навчання, забезпечуючи більш результативне задоволення індивідуальних освітніх потреб кожного здобувача вищої освіти [13, с. 17–18].

Опитування, здійснене О. Задоріною, В. Гурською, С. Соболевою, Л. Грековою, С. Василюк-Зайцевою (O. Zadorina, V. Hurskaya, S. Sobolyeva, L. Grekova, S. Vasylyuk-Zaitseva), дозволило оцінити позитивне сприйняття учасниками впливу штучного інтелекту на викладання, навчання та адміністрування, а також занепокоєння щодо готовності інтегрувати технології на основі ІІ в освітній процес. Основна увага приділялася можливостям їхнього застосування з урахуванням контексту аудиторії та цілей дослідження [14, с. 171].

Результати досліджень сучасних методів оцінювання у вищій освіті свідчать про їхній значний потенціал у вдосконаленні освітнього процесу. Використання цифрових інструментів, таких як електронні портфоліо та комп'ютерне адаптивне тестування, забезпечує прозорість і справедливість, створюючи рівні умови для всіх здобувачів освіти. Це стимулює розвиток ключових навичок ХХІ століття, зокрема критичного мислення, цифрової грамотності та вміння працювати в команді, а також підвищує мотивацію до навчання завдяки інтерактивності та індивідуалізації.

Такі підходи дозволяють урахувувати індивідуальні особливості здобувачів освіти, підлаштовуючи завдання під їхній рівень підготовки та потреби. Водночас цифрові технології роблять оцінювання об'єктивнішим,

знижуючи ризики академічного шахрайства. Використання автоматизованих платформ також сприяє підготовці здобувачів до сучасних викликів, формуючи їхні цифрові компетенції, які є важливими не лише для навчання, а й для майбутньої професійної діяльності. Це доводить, що інноваційні методи оцінювання не лише трансформують освітній процес, але й адаптують його до сучасних умов дистанційного навчання, зберігаючи якість і ефективність [15, с. 9–10].

Цифрові підручники, інтерактивні вправи, онлайн-конференції та інші віртуальні інструменти забезпечують здобувачам вищої освіти доступ до різноманітних освітніх ресурсів та інформації. Завдяки формату змішаного навчання викладачі мають можливість контролювати освітній прогрес здобувачів освіти, надавати їм своєчасний зворотний зв'язок і оцінювати їхні успіхи [10, с. 17–18].

Інноваційні підходи до організації дистанційного навчання у ЗВО України мають низку суттєвих переваг. Серед них – можливість індивідуалізації освітнього процесу завдяки створенню персоналізованих траєкторій навчання, які враховують потреби, рівень підготовки та особливості здобувачів вищої освіти. Використання сучасних технологій, таких як інтерактивні симуляції, гейміфікація та ШІ, значно підвищує ефективність освітнього процесу, роблячи його більш динамічним і цікавим. Крім того, дистанційна форма навчання забезпечує гнучкість у часі й просторі, що особливо важливо для здобувачів вищої освіти з віддалених регіонів або тих, хто поєднує навчання з роботою.

Однак такі підходи мають і певні недоліки. Найбільшою проблемою залишається нерівний доступ до якісного інтернету та технічних засобів у різних регіонах України, що обмежує можливості для всіх здобувачів вищої освіти. Недостатня підготовка викладачів до роботи з інноваційними

методами викладання може знижувати якість дистанційного навчання. Також виклики виникають у підтримці мотивації та залученості здобувачів вищої освіти, оскільки відсутність безпосередньої взаємодії іноді призводить до зниження рівня зацікавленості. Оцінювання результатів навчання в онлайн-форматі залишається складним завданням через труднощі з гарантуванням об'єктивності та прозорості.

Висновки. Дистанційне навчання, яке стало основною формою здобуття освіти в Україні через пандемію та воєнний стан, продемонструвало значні переваги й перспективи. Воно сприяє безперервності освітнього процесу навіть у складних умовах, забезпечує доступність і гнучкість, відкриває можливості для впровадження сучасних технологій та інноваційних підходів. Завдяки інтерактивним платформам, гейміфікації, адаптивним програмам, а також використанню штучного інтелекту, якість освіти підвищується, а освітній процес стає більш персоналізованим і ефективним.

Водночас дистанційна освіта супроводжується значними викликами. Серед основних проблем виокремлюють недостатнє фінансування, обмеженість матеріально-технічної бази, психологічні бар'єри та складнощі інтеграції технологій у традиційний освітній процес. Успішне подолання цих викликів вимагає комплексного підходу, включаючи вдосконалення інфраструктури, підвищення цифрової грамотності викладачів і здобувачів вищої освіти, а також розвиток інноваційних освітніх методик.

Застосування цифрових технологій, таких як електронні портфоліо, адаптивні системи тестування та віртуальні платформи, показало свою ефективність у покращенні оцінювання, розвитку основних компетенцій і адаптації освітнього процесу до сучасних потреб. Як наслідок, інноваційні підходи до організації дистанційного навчання мають потенціал для значного

впливу на трансформацію системи освіти, забезпечуючи її доступність, рівність та відповідність викликам ХХІ століття.

Перспективи досліджень у цій сфері пов'язані з розробкою нових технологій для створення індивідуалізованих освітніх траєкторій, інтеграцією штучного інтелекту та гейміфікації в педагогічний дизайн, а також вдосконаленням механізмів підтримування мотивації та залученості здобувачів освіти. Важливим напрямом є аналіз ефективності методів оцінювання в онлайн-середовищі та розробка підходів до підготовки викладачів для роботи з інноваційними технологіями. Особливу увагу варто приділити подоланню технічних бар'єрів і забезпеченню рівного доступу до дистанційної освіти в усіх регіонах України.

Список використаних джерел

1. Остропольська Є., Березовський Д., Хорошайло О. Інноваційні методики навчання студентів закладів вищої освіти в умовах дистанційної форми навчання. *ITSynergy*. 2022. № 1. С. 63–75. DOI: <https://doi.org/10.53920/ITS-2022-1-4>
2. Сидоренко В. В., Кулішов В. С., Торба Н. Г. Інноваційні підходи до організації видів практик здобувачів вищої освіти в період воєнного стану. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023. № 5(1). С. 1–15. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5110>
3. Танасійчук Ю. М. Інноваційні підходи та впровадження дистанційних методів навчання у вищих медичних закладах України: огляд літератури. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2023. № 1. DOI: <https://doi.org/10.57125/pedacademy.2023.12.29.04>
4. Лавриненко Л. М. Освіта в реальності сьогодення – дистанційне навчання. *Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень: матер.*

Міжнар. наук. конф. (м. Луцьк, 10 квітня 2020 року). Луцьк, 2020. С. 25–28.

DOI: <https://doi.org/10.36074/10.04.2020.v1.01>

5. Бойко Ю. С., Соколенко Л. С., Танасійчук Ю. М. Інтеграція новітніх методик викладання фізичного виховання в закладах вищої освіти України з використанням технологій для дистанційного навчання. *Академічні візії*. 2023. № 20. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/399> (дата звернення 11.10.2024).

6. Волох Л. В., Корнієнко Є. В. Інноваційні технології в дистанційному навчанні. *Іноватика в освіті*. № 1. 2020. С. 65–73. URL : https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/17433/1/Innovatyka2020_P065-073.pdf (дата звернення 11.10.2024)

7. Гевко О., Макогончук Н. Інноваційні методи викладання історії України у вищих навчальних закладах в контексті дистанційної освіти. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*. 2022. № 1(28). С. 85–98. URL: <https://dspace.nadpsu.edu.ua/handle/123456789/2635> (дата звернення 11.10.2024).

8. Левандовська Х. В. Формування професійної компетентності у студентів-медиків в умовах дистанційного навчання. *Буковинський медичний вісник*. 2022. № 4. С. 82–88. DOI: <https://doi.org/10.24061/2413-0737.XXVI.4.104.2022.15>

9. Маятіна Н., Лисенко Т., Дмитрієнко О. Сучасні моделі дистанційного навчання. *Український Педагогічний журнал*. 2021. № 2. С. 84–95. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-2-84-95>

10. Чикалова М., Юхно Н. Особливості освітнього процесу в умовах повномасштабних бойових дій. *Український Педагогічний журнал*. 2023. № 3. С. 13–22. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2023-3-13-22>

11. Литвиченко Д. С. Інноваційні підходи до організації практичної підготовки вчителів-логопедів у дистанційному форматі. *Академічні візії*. 2024. № 34. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1417> (дата звернення 11.10.2024).
12. Моторіна В. Г., Різак Г. В., Небеленчук І. О. Педагогічні стратегії впровадження штучного інтелекту в освітній процес закладів вищої освіти України. 2024. № 9(27). С. 937–951. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-9\(27\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-9(27))
13. Папач О. І., Горожанкіна О. Ю., Різак Г. В. Аналіз ролі штучного інтелекту у впровадженні диференційованого підходу до навчання. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. № 10. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13827888>
14. Zadorina O., Hurskaya V., Sobolyeva S., Grekova L., Vasylyuk-Zaitseva S. The Role of Artificial Intelligence in Creation of Future Education: Possibilities and Challenges. *Futurity Education*. 2024. Vol. 4. № 2. P. 163–185. DOI: <https://doi.org/10.57125/FED.2024.06.25.09>
15. Hurskaya V., Mykhaylenko S., Kartashova Z., Kushevskaya N., Zaverukha Y. Assessment and Evaluation Methods for 21st Century Education: Measuring What Matters. *Futurity Education*. 2024. Vol. 4. №4. P. 4–17. DOI: <https://doi.org/10.57125/FED.2024.12.25.01>
16. Synorub H., Yordan H. Artificial intelligence in the professional activities of future journalists: advantages and disadvantages. *AI-Driven Transformation: Mapping the Course for Future Business Landscapes: Monograph*. Tallinn, 2024. P. 239–246. URL: <https://conference.euas.eu/2023/wp-content/uploads/2024/03/Monograph2023.pdf> (дата звернення 11.10.2024)